

Ю.В. Ївженко, старший науковий співробітник, кандидат педагогічних наук
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
В.М. Ілларіонов, викладач спецдисциплін,
кандидат технічних наук
ДВНЗ «Київський електромеханічний коледж»

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛІДЕРІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Гуманізація освіти, її орієнтація на розкриття особистісного потенціалу учнівської та студентської молоді зумовили виникнення і вдосконалення нових освітніх технологій. Серед таких технологій особливе місце займає інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), які забезпечують розвиток особистості, комунікативну компетентність лідера, ефективне формування у студентів свідомих мотивацій та організаторських навичок, корисних життєво необхідних компетентностей [1; 2; 5].

З метою формування лідерських якостей студентів був розроблений структурований навчально-методичний комплекс «Школа студентського лідера» з використанням інформаційно-комунікаційні технології. Програма розрахована для підготовки студентів – майбутніх фахівців з технічних спеціальностей з урахуванням індивідуально-стильових особливостей та організаційно-управлінських засад майбутньої професійної діяльності. У програмі також враховані завдання щодо розвитку та удосконалення таких характеристик, як орієнтація на результат, вміння користуватися інформаційними технології, комунікативних здібностей, аналітичного мислення та емоційного інтелекту, що стають провідними у змісті діяльності фахівця [3; 4].

Структурований навчально-методичний комплекс «Школа студентського лідера» був створений з використанням інформаційно-комунікаційні технології, а саме MOODLE-сайту [6].

Ця система одночасно була використана для підтримки всіх етапів планування, реалізації та адміністрування процесу підготовки студентів. Вона

також виконує із запасом усі вимоги щодо підтримки інформаційно-комунікаційних технологій спілкування.

Філософія створення даної системи орієнтована на підтримку 5-ти базових принципів «соціального конструкціонізму», а саме:

- ми всі потенційні вчителі та студенти;
- ми вчимося багато чому, спостерігаючи за діяльністю інших;
- ми вчимося краще, створюючи й представляючи створений «продукт» іншим;
- розуміння інших змінює і нас;
- ми вчимося краще, коли навчальне середовище гнучке і має пристосованість до наших можливостей.

Навчально-методичний комплекс (програма) розроблений на базі платформи MOODLE включає:

- **Пояснення** – коротке пояснення до навчального матеріалу. Виглядає як запис у структурі курсу.
- **Текстова сторінка** – навчальний матеріал подається у вигляді блоку тексту. Це простий спосіб представлення матеріалу, в якому відсутня можливість додавати до тексту малюнків, змінювати розмір тексту й стиль шрифту.
- **Web сторінка** – навчальний матеріал подається у вигляді гіпертекстової сторінки з можливістю детального форматування тексту, додавання малюнків, звуку, відео.
- **Посилання на файл** – посилання на наявний навчальний матеріал у вигляді файлу, який можна зберегти на персональному комп'ютері. Подальша робота з даним файлом не вимагає підключення до Internetu.
- **Словник термінів** (глосарій) з можливістю пошуку слів за алфавітом.
Елементи діяльності, які відповідають практичній частині:
- **Завдання.** Дозволяє сформулювати завдання для самостійної роботи студента та отримати відповідь у вигляді тексту, який вводиться прямо під час роботи з сервером або у вигляді файлу, який студент формує і відправляє для

перевірки та оцінки викладачу. Відповідь студента й оцінка та коментар викладача передаються (для інформування і контролю) електронною поштою.

- **Тест.** Цей елемент дозволяє викладачеві створити набір тестових питань.

Тести можуть містити різні типи питань (множинний вибір, вірно/невірно, розрахунку числової величини та ін.). Усі питання зберігаються в базі даних і можуть бути згодом використані знову в цьому ж курсі (або інших). За результатами тестування виставляється оцінка (або в автоматичному режимі, або вручну).

Відповідь і оцінка студента передається викладачу електронною поштою для інформування і контролю.

- **Лекція (активна).** Це послідовність змісту блоків модуля, які пов'язані певною логікою. Просування по блоках лекції можливо тільки при позитивній оцінці вивчення матеріалу попереднього блоку.

- **Опитування.** Дозволяє проводити просте опитування з будь-якої теми.

Найчастіше використовується для незалежного розподілу варіантів завдань серед студентів.

- **Інтерактивне спілкування.** Це такі засоби як: чат, форум, Wiki. Для безпосереднього візуального спілкування широко використовується Skype.

Школа студентського лідера

Головна сторінка ► ШСЛ

Люди

- Учасники

Діяльності

- Відевідування
- Контрольні завдання
- Опитування
- Ресурси
- Стандартні анкети
- Форуми

Пошук у форумах

Застосувати

Розширений пошук ?

Адміністрування

- Редагувати
- Параметри
- Журнал оцінок
- Групи
- Резервна копія
- Відновити
- Звіти
- Тестові завдання
- Файли
- Про користувача

Мої курси

- Методичне забезпечення дисциплін професійної та практичної підготовки
- Операційні системи та системне програмування
- Школа студентського лідера
- Всі курси ...

Структура за темами

- Форум новин. Конкурси, семінари, круглі ст
- 1** Теоретичні основи та принципи розвитку лідера
 - Інформаційний матеріал
 - Опитування студентів
- 2** Створення портфоліо студентського лідера
 - Інформаційний матеріал
 - Опитування студентів
- 3** Проекти комісій студентського самоврядування
 - Інформаційний матеріал
 - Опитування студентів
- 4** Алгоритм створення ініціативної групи
 - Інформаційний матеріал
- 5** Роль лідерів у активізації роботи організації
 - Інформаційний матеріал
 - Опитування студентів
 - Рейтинг студентських лідерів
- 6** Алгоритм засідання ініціативної групи
 - Інформаційний матеріал
 - Звіт
- 7** Зміст діяльності комісії студентського самоврядування
 - Інформаційний матеріал
 - Звіт щодо проведеного заходу

Рис. 1. Головна сторінка навчально-методичного комплексу «Школа студентського лідера» з використанням платформи MOODLE

Таким чином, створено структурований навчально-методичний комплекс «Школа студентського лідера» що складається з розділів які містять інформаційні матеріали щодо організації студентського самоврядування та підготовки лідерів, рекомендації щодо підготовки планів та звітів, орієнтовні сценарії заходів, анкети для опитування студентів, визначення рейтингу лідерів. Наприклад: 1. Теоретичні основи та принципи розвитку лідерства; 2. Створення портфоліо студентського лідера; 3. Проекти комісій студентського

самоврядування; 4. Алгоритм створення ініціативної групи; 5. Роль лідерів у процесі активізації роботи; 6. Алгоритм засідання ініціативної групи; 7. Зміст діяльності комісії студентського самоврядування; 8. Документація діяльності комісії студентського самоврядування; 9. Заходи комісії студентського самоврядування; 10. Програми семінарів, конкурсів для студентських лідерів.

Крім того, на сайті створений форум «Форум новин. Конкурси, семінари, круглі столи», де студенти можуть висловити свої думки з приводу проведення заходів, запропонувати тему для обговорення на зборах студентів.

Перевагою використання системи MOODLE є швидке проведення опитування студентів щодо проведених заходів, роботи студентських комісій, рейтингу студентських лідерів та інше. Це допомагає визначити рівень сформованості лідерських якостей у студентів.

У процесі розробки програми, ми ініціювали протягом року пілотне дослідження щодо визначення рівня сформованості лідерських якостей у студентів. У дослідженні взяли участь 60 студентів коледжів м. Києва. За сукупними результатами діагностики, високі показники індивідуальної здатності до лідерства підвищились з 10% до 22% студентів; середній рівень опитаних змінився з 39% до 62%; низький рівень зменшився з 51% до 16%. Виявлені рівні психодіагностичного обстеження дають підстави стверджувати про важливість впровадження навчально-методичного комплексу «Школа студентського лідера».

Пропонується ознайомитися з деякими сторінками програми «Школа студентського лідера протягом навчання» та розмішених на MOODLE сайті.

Алгоритм створення ініціативної групи

(для студентів)

1. У Вас виникла ідея проєкту. Поділіться нею з друзями (3-4 особи) і проаналізуйте їх ставлення.
2. Якщо їм сподобалась Ваша ідея, проаналізувати захоплення та риси характеру усіх своїх знайомих і виберіть з них тих, хто міг би взяти участь у проєкті.

3. Зберіться комісію та обговоріть всі запропоновані кандидатури і визначте дату, місце і час наступної зустрічі, на яку будуть запрошені активні студенти. Проаналізуйте їх психологічну сумісність. Загальна кількість ініціативної групи не повинна перебільшувати 10-15 осіб.
4. Підготуйтеся до зустрічі:
 - продумайте як Ви представите мету і бажаний результат реалізації вашої ідеї;
 - продумайте мотивацію участі у Вашому проєкті для запрошених активні студенти (чим запропонована діяльність для них цікава і корисна);
 - розподіліть між собою теми виступів і визначте орієнтовний час для його виголошення та обговорення;
 - продумайте шляхи створення позитивного психологічного клімату під час зустрічі активу студентів (ділова чи дружня атмосфера, можливість і необхідність чаювання або брейк-кави, варіанти розміщення присутніх в аудиторії, необхідність додаткових інформаційних матеріалів тощо).
5. Проведіть зустріч впевнено, чітко формулюючи й аргументуючи свої думки. Можна підтвердити свої слова відповідними інформаційними матеріалами (статтями з періодичних видань, інформацією з Інтернету тощо).
6. Дайте можливість висловитися усім присутнім. Доцільною і цікавою формою ведення обговорення є «Захист проєкту», «Мозкова атака», «Прес-атака».
7. Запам'ятайте, що дана зустріч не передбачає складання плану дій. Вона ставить за мету зацікавити студентів своєю ідеєю, запалити їх на обдумування і пошук шляхів її реалізації. Для цього їм потрібен певний час, дайте його своїм колегам, і вони повернуться до вас із цікавішими пропозиціями, ніж якби ви почали планування під час даної зустрічі.
8. Обов'язково зробіть підсумок вашої зустрічі. Але краще, якщо це зроблять самі учасники. Запропонуйте їм висловитись, використовуючи метод «Перехідний мікрофон». А вже остаточне резюме – за ведучим.
9. Призначте дату, місце і час наступного зібрання, сформулюйте усі разом та оголосіть його тему. Наприклад: «Організація роботи проєктної комісії»

студентської ради», «Можливі форми залучення до своєї діяльності більшої кількості активних студентів».

Алгоритм діяльності ініціативної групи

(для голови студентської ради)

1. Проведіть опитування серед студентів та викладачів щодо визначення проблем з підвищення ефективності навчання та життя студентів навчального закладу. З цією метою:

- продумайте та підготуйте кілька різнопланових анкет і тестів як для молоді, так і для дорослих (педагогів, батьків та ін.);
- проведіть ряд диспутів, дискусій, круглих столів та інших форм роботи щодо визначення основних студентських проблем та яким чином вдосконалити діяльність студентської профспілкової організації.

Якщо мова йде про створення нової студентської профспілкової організації навчального закладу, така робота повинна пройти спочатку у групах і закінчитися зустріччю представників студентських груп на рівні навчального закладу.

2. Ініціативній групі слід нагадати про основні положення Статуту профспілки.

3. Разом зі своєю ініціативною групою продумайте перелік питань та прикладів ситуацій, використовуючи які у своїх дискусіях, студенти зможуть реально оцінити стан своєї участі діяльності профспілкової організації.

4. Організуйте серед студентських лідерів навчального закладу опитування щодо визначення проблемних напрямків у яких студентська профспілкова організація повинна активізувати свою роботу.

5. Підготуйте та проведіть зустріч студентів та дорослих, яких цікавить дане питання. Після ряду дискусій та обговорень, як правило, більшість студентів погодиться з існуванням даної(их) проблем та будуть запропоновані шляхи їх вирішення.

6. Опрацюйте під час чергового засідання ініціативної групи та винесіть на загальне обговорення питання «Як побудувати свою діяльність, щодо вирішення (назва проблеми)?».

Наступне засідання ініціативної групи голова студради, повинен запропонувати провести студентам разом з керівництвом навчального закладу. Дану зустріч проводить лідер ініціативної групи, а голова профкому (педагог) виступає у ролі консультанта, радника, людини з досвідом.

Орієнтовний план обговорення у мікрогрупах

1. Обговоріть кожен з напрямів діяльності, розмістіть їх у порядку пріоритетності для вашого колективу.
2. Визначте кількість і назви необхідних для повноцінної діяльності робочих комісій (на основі складеного попередньо списку), їх зміст діяльності та завдання: організаційна; преси та інформації; захисту прав студентів та допомоги в проблемних ситуаціях; освіти та науки; партнерства та міжнародних відносин; зовнішніх зв'язків; толерантності та духовного розвитку; екології; здорового способу життя та спорту; культури та дозвілля; господарча; ревізійна; виборча та ін.

Назви та кількість комісій у кожному навчальному закладі можуть бути свої, залежно від потреб та пріоритетів членів колективу.

План дій:

1. Розподіліть напрями роботи між мікрогрупами та запропонуйте розробити план основних заходів відповідної комісії.
2. Визначте особу, яка презентуватиме ваш проєкт під час даного засідання та на збори організації.
3. Представте розроблений план заходів учасникам зустрічі.
4. Обговоріть розроблені плани заходів та затвердіть, використовуючи метод «Захист проєктів».
5. Обговорена та затверджена структура та план найцікавіших заходів виноситься на загальне обговорення студентської організації.

Список використаних джерел:

1. Бойко О. Ціннісна концепція формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів збройних сил України у ВНЗ/ URL: <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/download/165461/169448>

2. Бреус Ю. В. Лебідь Н.К. Освітня програма: змістовий модуль «Лідерство» для програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних співробітників/ Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2015. 8 с.
3. Діяльність громадських організацій в сучасних соціокультурних умовах: навч.-метод. посіб. /О.А. Удалова, Г.В. Буянова, Ю.В. Ївженко, НМЦ "Агроосвіта, 2017. 218 с.
4. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 380 с.
5. Міляєва В. Р. Підходи до визначення поняття професійної компетентності на засадах лідерства в сучасній психологічній теорії/ International Scientific Journal of Universities and Leadership., №1 (1), 2017. С. 1–10.
6. Про ресурс MOODLE. URL: www.moodle.org